

Nro. 17.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Februariusnak 28-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

B é t s.

Tegnap dél után két órákor vissza indúlt *Károly Kir. Fő Hertzeg* az Olasz Országi Cs. K. *ármádiához. Görtzig*, a' hol most a' fő kvártély vagyon, négy nap alatt fog menni. Tegnap halásra *Neukirchenbe* ment, *Kristina Fő Hertzeg Asszony*, és *Albert Hartzeg* által kísértetven, a' honnan ezek vissza fognak térni. Ma felső Styriának *Moor* vize mellett fekvő városában *Pruggban* fog hálni; hólnap *Graetzig* fog utazni, onnan pedig hólnap után *Goritziába*. Jó reménységben vagyon a' Bétsi Publikum, hogy az Olasz Országi dolgok más kedvesebb színbe fognak öltözni. — Azon hadi tisztek ellen, a' kik Olasz Országi

utolsó szerentsétlenségünknek okai vóltak, hadi processus fog indittatni.

Hadi Környülállások.

Tyrolisnak azon részében, melly azt *Ets* folyóvizről *Etslandiának* neveztetik, mind bellyebb bellyebb nyomúl az ellenség, melly miatt Generalis *Liptay* azon tartományban táborozó Cs. K. armádiának fő kórmányozója újobban segítő seregeket kíván küldettetni a' Francia dühösségnek jobb móddal leendő meg gátolására. Az *Insprucki* fő kórmányfőkhöz intézett levelében a' többek közt azt írta Febr. 10-ik napján, hogy már *Neumarkig* nyomúlt előbre az ellenség, és hogy nem kevés veszedelemben forogjon *Botzen*. A' minthogy az oda gyülekezett Tyrolisi Rendek széllyel is öfzlottak, és a' posta kasszája is *Inspruckba* vitetett által.

Monachiumból, a' *Baváriai* Hertzegségnek fő városából iratik, hogy sok Tyrolisi nemes familiák mentek oda által; hogy az *Insprucki* tanuló ifjúság *Brixenbe* ment által, olly véggel, hogy az ott álló Tyrolisi stutzosokkal öfzve tsatolván magokat, védelmezhessék hazájokat. — A' *Kufsteini*, *Scharnitzi* és *Kniepaszi* szoros utaknak óltalmaztatására elégséges örizet, artilléria, és eleség vitettek oda. — A' *Rénusi* Cs. K. armádiától Olasz Országba menni rendeltetett seregek nem *Fuessenen*, hanem *Augsburgon*, *Monachiumon* és *Salzburgon* kerefztül fognak *Karinthia* szélső hatáira marsirozni, hogy az ellenségnek gonofz feltételét, melly szerént a' *Brixen* és *Klagenfurt* közt lévő szoros utat igyekezik el foglalni, meg akadályoztathassák.

Az ezen haldokló hólnapnak 20-ikán költ *Goritzi* tudósításokból olvassuk, hogy az ottan tanyázott Horvát truppok, és a' Karnioliában fekvő Darmstadt seregek parantsolatot vettek a' *Triestbe* való marsirozásra. — Az ott vólt Spanyol linea hajó, és két fregatták onnan ki eveztek.

Generális *Liptay* parantsolatjára hátrább fog vitétni a' *Goritziai* katona ispotály, a' mint vélik *Lajbachba*. — Ide igen sok Austriai tisztek mennek azok közül, a' kik a' *Mantuai* várból ki költöztenek. — Önnön maga Gr. *Wurmser* fő vezér is ottan tartózkodik, egy polgár házban kvártélyozik, holott mindenkor két fegyveres polgár áll strázsán. Reggeltől fogva egész estig szüntelen sok ember áll szállasa előtt, kívánván ezen meg öszült hérost látni, ő pedig senkinek se mutatya magát.

Tyrolis széliről Febr. 13-kán. *Botzenben* a' közelebb múlt hónapnak 30-kán illyen forma Proclamatió adattatott-ki: Minthogy az ellenség, a' maga erejének nagyobb részét *Kárinthia* és *Görtz* felé láttatik húzni, erre való nézve Fegyver-Tármester *Alvintzy* is szükségesnek tartja lenni, a' maga seregének nagyobb részével, az ellenségnek való ellentállásra arra felé nyomúlni; B. *Laudont* pedig a' regularis truppokkal együtt az Ország (*Tyrolis*) óltalmazására nézve magától hátra hagyni. Ti pedig Ország lakossai! hazátoknak, vallástoknak, és egy szóval mindenféle javaitoknak óltalmazások végett keljetek-fel, és a' veszedelemtől eddig is meg-örzött hazátok védelmezésében ne fáradjatok-el. Az Isten a' mi álhatalosságunkat, hiveségünket, hazánkhoz való szeretetünket bizonyoson meg-fogja áldani, melly szerént az Isten előtt kedvességet, a' Császár előtt meg elégedést, a' mi velünk együtt előktől, és a' következő maradékinktól is háladatosságot reménylhetünk.

Insbruckban az ellenségnek Német *Tyrolisba* való bé-ütésitől ámbár nem sokat tartanak is, még is valakik tsak fegyvert hordozhatnak, mind fegyverbe öltöztenek, és mintegy 45000-ren az Orzágnak azon része felé indúltanak, a' merre az ellenségnek bé-ütésitől inkább lehetne tartani. F. M. L. Báró *Fröhlich* Febr. 12-kén érkezett-meg *Inspruckba*, de hogy ottan meg-állapodiké, vagy pedig merre vélzi a' maga útjat? azt még tudni

nem lehet. — A' Gen. *Liptay* forposztyaira, az ellenség Febr. 6-kán, *Zembánónál* réájok ütött vala, de tölle visszä verettetett, a' melly alkalmatossággal az alatta lévő vitézek igen emberül viselték magokat, és az ellenség közül sokakat le-apritottanak.

Olasz Ország.

Minekelötte a' *Római*, avagy Egyházi Statusba ment volna az oda rendeltetett Frantzia ármádia, szokása szerént egy igirettel és fenyegetéssel tellyes hirdetményt küldött oda bé *Bonaparte* fő vezér.

Ezen kívül *Mattei* Kardinálisnak is egy levelet küldött *Bonaparte*, mellyben értésére adja, hogy ő a' maga ármádiájának egy részét az Egyházi Status felé indította, egyfzersmind arra kötelezi magát, hogy Pápa Ő Szentségének semmi személyes sérelmére nem fog lenni, azért is bátran meg maradhat *Rómában*, nem szükség, hogy bátorsága végett itt vagy amott keresse menedék helyét; hogy ő *VI. Piust* az Anyaszentegyház fejének lenni meg esméri, és mint ollyat mind maga tiszteli, mind az alattavalókkal tiszteltetni fogja, sőt ha *Rómába* menne is, az oda való lakosoknak sem lenne semmi bántodások, hogyha ötet tsendesen bé botsátának. — A' minthogy Februar. első napján ki is indította a' táborát *Bononiából*, el foglalta *Imolát*, *Ravennát*, *Riminit* és *Ankonát* Febr. 8-ik napján, a' melly igen szép, 's népes váras és kikötő hely a' *Velentzei* tenger mellett, holott 2000 embert fogott el az egyházi katonaság közül, de a' lakosoknak, a' kik önként fel adták magokat, meg kegyelmezett. Onnan más nap *Loretto* felé indította ármádiájának egy részét, egy kevés részét pedig *Anconában* hagyta őrizetén. — A' kikötő helyben vólt hajókat, melylyek idejekorán *Triestbe* és *Fiuméba* eveztek, el nem tsiphette; ellenben azokat a' *Római* lovas és gyalog katonákat, a' kik a' *Faenza* alatt történt

ízerentsétlen tsata után oda vonták magokat, mind egy lábíg el rablotta.

A' Frantzia ármádiának *Római* Statusba lett hirtelen való bé nyomúlását külömbkülömbféle kóltött színékkal szépítette *Bonaparte* fő vezér, nevezetesen 1) hogy a' Fr. Respublikával kötött fegyverfzűnésnek tzikkelyeit bé nem tellyesítette a' *Római* udvar, holott lehetetlen lett vólna azokat, kiváltképen a' mellyek az egyházi fenytéket illetik, maga méltóságának meg alacsonyítása, és sarkalatos principiumainak meg tagadások nélkül végbe vinni. 2) Hogy a' Fr. Respublika ellenségeivel szoros alliántziára lépvén, fegyvert és segítő hadi népet kívánt 's nyert is töllök, a' mint a' *Busca* Kardinálisnak *Bétsbe* intézett, de el fogatott levelei világosan bizonyítják. 3) Hogy a' Római kikötő helyekbe szabad bé menetelt engedett az Anglus hajóknak. 4) Hogy a' *Rómában* lévő Anglus követnek *Dillon* Obersternek, már Jan. 22-ikén tudtára adatta, hogy azon szempillantástól fogva nem tartja magát kötelesnek a' Frantziákkal kötött fegyverfzűnésnek meg tartására; következképen nem ő *Bonaparte*, hanem a' Sz. Pápa kezdette el az ellenségeskedést. 5) Hogy Jan. 27-ik napján ellene küldött egynéhágy olztály seregeket *Bonónia* felé.

A' Római katonaságnak *Faenza* mellett történt tsatában való veszteséget 1000 el fogatott köz emberre, 26 fogságba esett tisztekre, 500 hóltakra, 8 zászlóra, 14 ágyúra, 8 munitzios szekérre tette *Bonaparte* fő vezér a' Fr. Directoriumhoz küldött officialis levelében. Továbba Gen. *Joubert* Tridentumot el foglalván *Botzen*, *Massena* *Triest* felé nyomúlnának; hogy a' *Porto-Ferrajót* el hagyott Anglus hajók *Civita-Vechia* felé eveztenek vólna, de hogy ő azokat idejekoránt meg előzte.

Salicetti Fr. Commissarius, és az ő utazó társai *Korsikából* lett vissza jövedelekkor nem sok jó hirt vittének *Bonaparte* fő vezérnek. A' *Korsus* addig, mig az ő szemefényét a' szabadtságot nem

bántyák, tsendesen viseli magát, de mihelyt azt piszkályák, már akkor készebb minden javaitól, sőt életétől is, mint annak birásától magát megfolytattatni engedni. A' ki ötet termeszeti tunyaságától, mástól való nem függésétől, 's kiváltképen a' vadászatra való nagy hajlandóságától elvonni kívánnya, a' néki rosz bárattya. — A' Fr. szabadság és egyenlőség fajának felállitását tsendes szemekkel nézte, ellenben a' midön a' Fr. Respublikának hivségére kellett volna néki esküdni, és hadi szolgálatot tenni, már akkor egyszeriben vege lett a' baratságnak, kiváltképen a' hegyek közt lakó nép közt, és nemtsak a' szabadság fáját, de még a' Frantziákat sem szenvedhették magok közt, annyira nevedett erántok való gyűlölségek. — A' Sz. Pápa szolgálatjában vólt *Korsusok Bonónia* felé való utazásoknak alkalmatosságával, 12 mélföldnire lévén *Róma* varasától pártot ütöttek, 's világosan megmondották, hogy ők a' Frantziák mellé fognak állani, melly szavaikra az utánnok marsirozott *Kolonna Hertzeg* vasas regementje rájuk rohant, 's kevés héján mind le aprította őket.

Frantzia Ország.

Párisoan egy *Statistica*, az az, ollyatén iskola állittatott fel, mellyben az Európai uralkodó udvarok, és más Statusok belső és külső állapotjokról való tudományra fog tanittatni az ifjúság, a' mellynek tudása által alkalmatossá tessék a' Frantzia Respublika és más Statusok Constitutiójának egyben vetésekre és megítélésekre. — Ez a' tudomány az el múlt századokban egyátallyában esméretlen vólt, és semmi főiskolákban nem tanittatott. — *Gundling Miklos*, a' Hálai Kir. Universitásnak érdemes Tanítója állította azt fel II. *Fridrik* Király engedelméből, ő irt leg elsőben néhány Európai Statusoknak külső és belső mivóltaról egy munkát illyetén tzim alatt: *Discours über die vornehmsten Europäischen Staaten*, az ő nyomdokát követték néhai *Achen-*

val, *Schmausen*, *Totzen*, *Mausel*, *Sprengl*, 's több még most is élő tudós férfiak, úgy annyira, hogy időnkben talán egy fő iskola sem találtatik Német Országban, holott ez az igen szükséges és hasznos tudomány közönségessen ne taníttatna.

Azon Contrarevolutionistáknak meg itiltetésekre, a' kik az utolsó ölzve esküvesnek részesei lévén el fogattattak, katoná Commissiót rendelt ki a' Directorium, melly ellen nemtsak a' *Párisi* közönséges újság levelek, hanem az ifjú Tanátsnak néhány tagjai is nagyon zugolódtanak a' Febr. 6-ik napján tartatott ülésben, azt adván okúl, hogy az mind a' Respublika Constitutiójával, mind a' későbbi rendelkezésekkel ellenkezik. — Azomban egynéhánynak meg kellett már ezen Commissió előtt jelenni az el fogadtattak közül. Egynek közülök *Dunan* a' neve, a' ki erős italoikat árult, 's azzal akarta a' pártosokat meg részegíteni. Tulajdonképen ki légyen ő, nem tudatik, sokan úgy vélekednek, hogy ő a' *Burbóniai* Hertzeg vólna, a' minthogy a' több tzimborás társai is *Monseigneurnek* nevezik őtet, a' melly nevezett egyedül Hertzegeket illet. — Igen nagy summa pénz, XVI. XVII. és XVIII. Lajos Királyoknak és a' meg öletett Királynénak portrétjai találattak nálla, és a' midőn irásait el akarták vólna tőlle venni, hat fegyveres ember menvén segítségére, erőszakosan ki akarták őtet a' politzia katonák kezekből venni.

Azon Proclamatiónak, mellyet, ha a' pártosok bóldogúlhattak vólna, XVIII. Lajos Király nevében közönségesse tettek vólna, summája e' vala: „XVIII. Lajos a' *Frantziákhoz*. A' Királyoknak tanúságokra, és a' népnek meg büntetésére, meg engedte az isteni gondviseles, hogy néhány újító és zenebonáskodó emberek, a' kik mindenféle utálatos vétekekkel magokat meg mocsokolták, meg zavarják Frantzia Országot. — A' papság, a' nemesség, a' leg betsületesebb és hivőbb személyek üldöztettek, szamkivetésbe küldettek, vagy meg ölettettek. — A' mi ditsösséges

emlékezetű testvér bátyánk, 's familiájának egy része, aldozatjaiva lönek a' határ nélkül való tyrannismusnak. — Frantziák! meg nyiltak sziveitek, vissza tértetek Királyotoknak szeretetéhez, a' kik ez előtt is minden nemzetek felett meg különböztették magatokat. — Meg ismértétek a' mi uralkodáshoz való szentséges jussainkat — meg esmértétek, hogy mi a' mi fejünkön lévő koronát el hervadni nem engedjük. — Igen is, bizonyságúl hívjuk a' mindenható Istent, hogy mi, a' mi el tsábitatott jobbágyainknak hibáikról el fogunk felejtkezni. — Távolságon légyen tőlünk, hogy a' mi uralkodó székre való ülésünket bosszúáliasson kezdeni kívánnánk, sőt inkább mindenkor olly szerető atyának fogjuk magunkat mutatni, a' ki maga el tevelyedett gyermekeinek meg kegyelmez s. a' t."

Bonaparte fő vezér Olaszországba történt előmenetelei, nem kevés irigyekeket szerettek ö nékie, a' kik, nemcsak alacsonyítani, rágalmazni, 's külömbkülömbféle tsufos nevezetekkel illetni kívánnák, hanem egész erővel azon igyekeznek, hogy keleptzébe ejthessék őket. Némellyek azzal vádolták a' Directorium előtt, hogy ö nem a' Fr. Respublika számára, hanem a' maga hasznára hódoltattya meg Olasz Országot, és épen ezen dolog meg vizsgálása végett küldetett *Clarke Obester* a' múlt télen *Maylandba*. Ezen irigyeire nézve illetően foglalatú levelet irt *Párisba*, a' hadi dolgokra ügyelő Ministernek *Carnotnak*: „Nagy meg utalással tekintek azokra, a' mellyeket irigyeim felőlem költöttek. — Sokkal jobban esmérő Te engemet, mint sem el hitethetnék magaddal, hogy én akármely nagy igiretek által is meg engedjem magamat tántorittatni. — Mindenkor igaz szivességgel viseltettel erántam, és az én hozzám tartozók eránt, mellyért mindenkor haladatos fogok lenni erántad. — Sokan találtatnak olyanak, a' kiknek mindennapi kenyerek az irigység, és azok, a' kik a' Respublikát fenekestől együtt fel nem forgathatták, azon iparkodnak, hogy mindenütt

ki szórassák a' vissza vonásnak ártalmas magvát. — Akármit szóllyanak felőlem, velek nem gondolok. — A' hozzád hasonló kevés számú egyenes szivű embereknek, 's vitéz társaimnak erántam való jó indulatok, a' jövendő maradékoknak róllam való itilettételek, az én lelki esméretemnek jó érzése, és hazámnak bóldogsága azok a' kiváltképen való dolgok, a' mellyek tellyes gyönyörüséget és meg elégedést szereznek bennem s. a' t."

Austriai Belgium.

Azon hadi seregeken kívül, így szól egy Febr. 7-ik napján költ *Brüsszeli* levél, a' mellyek Frantzia Országának belső részeiből Olasz Országba marsiroztak, az *Acheni*, *Lüttichi* és *Luxenburgi* őriző katonaságnak egy jó része oda menni parantsoltatott. — A' *Luxenburgi* várba még eddig kevés eleség és munitzió vitetett, noha már regen parantsolt ez eránt a' *Párisi* Directorium. — A' *Brüsszeli* osztályra vettetett nagy requisitiót minden továbbra való halasztás nélkül ki kell állítani.

Minekutánna a' belső dolgokra ügyelő Fr. Minister *Benezech*, *Bournonville* Generális, és *Songis* nagyon ki farsangolták vólna magokat *Antverpiában*, az első Febr. 6-ikán *Brüsszelbe*, onnan más nap *Párisba* indult számos ágyú harsogása között. Meg válik, minemű jelentést fog *Belgyiomról* tenni a' Directoriumnak, kétség kívül nagyolni fogja annak bóldogságát, holott ha igazat akarna szóllani, ellenkező módon kellene annak jelenvaló környülállásait le festeni. — *Dünkerkában*, sőt mindenütt a' tenger mentében erős hadi készülétek tétetnek *Hybernia* és *Skotia* ellen, holott készen várják a' Frantziákat a' magok Hazájok és Constitutiójok védelmezésére fegyvert fogott hiv lakosok.

Nagy Britannia.

A' közelebb múlt posta napon költ *Magyar Kurirnak* 247-ik lapján emliténk, hogy néhai *Tó-*

dor szeréntsétlen Királynak 70 ezrendös fia Febr. 3-ik napján *Londonban* oroszva agyon lövetett, és valami úton álló tolvajok lettek volna a' gyilkosai. A' későbbi *Londoni* tudósítások után, most már bizonyossan tudjuk, hogy nem más, hanem önnön maga végzette ki magát e' világból, nagy melancholiába esvén azon időtől fogva, hogy tett adosságai miatt darab ideig fog házban kellett nékie ülni. Azon seborvos is, a' ki hólt testének 's halála okainak meg vizsgálására ki küldetett, azt bizonyította, mivel nem kívülről, hanem belőről, t. i. a' szájában esett a' lövés, és a' golyóbis nem kívülről hanem belőről tépte széllyel az agya velejét. Illyen vége lön ezen szeréntsétlen Királyi maradvéknak, a' ki egész életében nemes gondolkozású, de még is szeréntsétlen ember vólt, a' ki azon helyet választotta ki élete végződésének, a' hol a' hajdani Angliai Királyoknak hideg tetemeik nyugofznak. — Ennekelötte ezrendövel említettük vala, hogy ö egy igen szép és gyökeres könyvet irt *Korsikáról*, 's azt a' mostan uralkodo Angliai Királynak ajánlotta, de illyen módon sem jobbithatta meg a' maga sanyarú állapotját. — A' sirján lévő köre ezen igik metztettettek fel: *Szegény vólt külső állapotjára, gazdag jó és adakozó szivére nézve, és egyedül az ötet nyomó szükség akadályoztatta a' másokkal való jótételben. Az Úr légyen vele.*

A' *Londoni* levelek meg tzáfollyák azt a' mostanában támadott hirt, melly szerént *Spanyól* Ország hadat indítani mondadott *Portugallia* ellen. — A' *Wallisi* Hertzeg Asszony nagy nyavalyába esett ugyan, de még is reménység vagyon életben való meg maradásához. — A' Jó Reménység Fokában nagy szüksége vagyon a' pénznek és az eleségnek. — Lord *Cornwallis* parantsolatot kapott a' napkeleti *Indiára* való menetelre. — *Hastings* Úr fel nem válalta a' *Bengaléba* való menetelt, holott nagyon zenebonáskodnak a' békételen lakosok.

A' *Hyberniai* Parlamentom nagyon sürgeti,

hogy Lord *Bridport* és *Spencer* szoros számadásra vonattassanak, hogy azon Országnek a' *Bresti* flotta ellenvaló védelmezésére semmi rendelkezést nem tettek, holott, ha az elementumok jobban kedveztek volna a' Frantziáknak, minden akadály nélkül ki lehetett volna nékiek oda szállani. — A' *Hyberniai* Parlamentumnak egyik tagja, *Arthur O' Conor* meg fogattatván, pártossággal vádoltatott azon írásáért, mellyet egézfien democraticus pennával irt. Ebben így szól a' többi közt: „Sem Anglia, sem Frantzia Ország által nem kívánom magamat meg győzettetni, sőt azt tartom, hogyha *Hybernia* hasznosabbnak lenni itili magára nézve a' Frantziákkal való egyesülést, tökéletes szabadsága vagyon arra s. a' t. Ez a' nevezett Úr, *Hyberniának* azon északi részéből való, a' mellyben minap zenebona támadott, és a' hol örömmel fogadták volna a' lakosok a' Frantziákat. A' Parlamentum rendelkezéséből Febr. 16-ikán nagy áhetatosság tartatott *Hyberniában* annak meg haladására, hogy az isteni gondviselés meg akadályoztatta a' Frantziáknak oda való meneteleket. — Hasonló áhetatosság vólt *Skotziában* Febr. 23-ikán, *Angliában* pedig a' következő napon.

A' Spanyolok és Brittusok közt támadt háború miatt leg több kárt vallott *Hybernia* a' honnan igen sok vásznat hortak *Spanyól* Országba, mellynek árra esztendönként két millió font sterlingre reá ment. Ezen szükség miatt támadható béketelenségnek el távoztatása végett, szükségésnek itilte a' *Londoni* fő kórmányszék oda egy millió *Guinét* küldeni.

Batáviai Respublika.

Hágából Febr. 11-dikén. El-végeződött vala, hogy a' *Batáviai* Közönséges-Társaság' újj Igazgatása' modját Mart. 1. napjára eleibe terjesszék a' Népnek helybe-hagyása végett: de minthogy e' dolog még jól rántzba nem szedődött, tehát még

egy darabig függőben marad, mellynek siettetésére egy különös Commissiót rendeltek. — Rövid nap' el-válik, ha valyon a' mostani Provincialis Gyűlés meg-marad-é, vagy pedig más 55-öt választanak a' mostaniak helyett. — *Frisiában* ismét nagyon kezd a' dolog zavarodni, és alig ha a' bé-gyógyúlt seb' ki-törése veszedelmesebb nem lesz, mint vólt az első. A' Nemzeti-gárda' rendbe szedése alkalmatosságával kezdődött a' zavarodás, és a' múlt esztendőben el-nyomattatott rész valami fordítást igyekezett tenni az igazgató módjában. A' Patrioták és az Orányisták üstökbe is kaptak vólt már, öklözték egymást belgáson, sőt vért is ontottak. *Dockum* a' zür-zavar' félszke; ezt a' Patrioták el-foglalták, 's az Orányisták ostromolják őket keményen. Egynéhány ezerre tölt már a' fegyveres parasztok száma, egy Repraesentanst keményen meg is sebesítettek, egy szóval, nagyon ebül foly a' dolog.

Egy másik tudósítás Hágából már világosabban beszél a' *Frisiai* kotzódásról, és azt mondja, hogy a' fegyveres Polgárok' rendbe szedése adott alkalmatosságot a' zeneboná támadására. *Kollumban* jó formán meg-zavarták egy követjtét az Igazgató Széknek. Ezt meg-hallván *Dockumban*, hirtelen ment egy oształy fegyveres Polgár *Kollumnak*, de hogy ezt a' falusi parasztok észre vették, lármát ütöttek mindenfelé, verték félre a' harangokat, 's a' Polgár' svadromot vissza igazították az útból *Dockum* felé, nemtsak, hanem fel is kérték a' várost; de mikor egy ágyút reájok ki-sütöttek volna, el-oszlottak. — Azomban minden felől jött a' segedelem; a' többek közt 150 hufzár és 3 tsapat (bataillon) gyalog, *Gröningából*, 's a' falusi Patrióták. — Az Orányistáknak szándékjok e' vólt, hogy következő hétfőn az egész *Frisiában* egy közönséges változást munkálódjanak-ki. *Leowardiában* meg-fogdosták a' hajdani Igazgatásnak egynéhány tagját. — Itt meg kell jegyezni, hogy az egész *Hollandiában* (7 Prov.) az apró falusi nép többnyire Orányista.

Orosz Birodalom.

Néhány fő hivatalokat, mint p. o. a' Nagy *Kancellariusságot*, és a' Nagy *Admirálitást*, a' mellyek néhai II. *Katalin* uralkodásának utolsó esztendeiben üressen maradtanak, a' mostan uralkodó I. *Pál* Császár, igen érdemes emberekre bizta. Ellenben a' fekete tengeren lévő flottának Admirálitását, mellyet eleinte Hertzeg *Potemkin*, 's az ő halála után *Subow* viseltenek, el törölte, és már most a' *Chersoni* Admirálitás is a' *Pétersburgi* igazgatása alá vettetett. — A' fekete tengeren lévő flotta 20 linea hajókból áll a' jelenvaló időben, a' mellyek erős tölgyfából vagynak készittetve, 's akarmelley dühös szélvész is nehezen károsithattya meg azokat. — Ezeken kívül vagynak azon 17 fregatták, mellyek hasonló hadi szolgálatot tehetnek a' fekete tengeren. — Az utolsó háború alkalmatosságával 18 linea hajói vóltanak a' *Fényes Portának*, most pedig hatnál több nints olyan, a' mellyen hadakozni lehetne az ellenséggel. — Az azon tengeren lévő Orosz flotilla 126 lapos hajókból áll, mellyekre könnyen reá fér 30000 ember. Illyenképen az Oroszoké lévén a' fekete tengeren lévő elsőség, nem egy könnyen fog meg ijedni a' *Török* tengeri erőtől. A' flottán szolgáló hajós katonák zöld hajtokas fejer monturját, setét zöldre változtatta által I. *Pál* Császár.

Kurlandiában ismét fel állitatott a' régi igazgatásnak formája. A' fő kórmányfőnök ennek-utánna 5 Fő-Tanátsokból és két All-Tanátsosokból fog állani, a' mellyre az alsóbb törvényes székekről mindenkor apellálni lehessen. Az előzői hivatalt *Pahlen* Úrra bizta a' Császár. Innen is deputatusok fognak az Aprilisben leendő koronázásra küldettetni. — A' közönséges hivatalt viselő személyek közül senkinek sem szabad tsak 24 óráig való időre is engedelem nélkül másuvá menni.

Magyar Ország.

Eger Vidékéről a' halak havának 15-ik napján.
Nem mehetek úgy *Egerbe* egyfzer is, hogy a' már esméretes nagy Mester Titt. *Farkas János* Úr körül ne látnék valami különöst. Eddig külső Országból drágán jutottak a' festők 's aranyazók a' *Bolognai krétához*; de *Farkas János* Úr ezt is fel találta *Gömör Vármegyében*, és az aranyazók, kik a' nélkül nem lehetnek, a' mint irásban ki adott bizonyság tételekkel erőssitik, jobban betsüllik ezt, mint a' külső Országit, illyent pedig találni lehet bőséggel a' fent említett Úrnál, a' kinek tettzik.

Ugyan ezen vidékről jelenthetem azt is, hogy a' régi bé vett szokás szerént itten, nevezetessen *Visnyón* tartatott a' múlt Januariusnak 24 és következő napjain, egészlen 28-dikig, a' *Helvética Confession* lévők részéről, az úgy nevezett *Borsodi Megyének* (melly azomban nemcsak a' *Borsod* és *Gömör Vármegyékben* lévő helységekét egészlen magában foglallya, hanem ezeken kívül *Hont, Torna, Abaúj, Zemplén* és *Heves Vármegyéknek* némelly részeire is ki terjed) Tiszt. *Szöke Ferentz* Esperest, és Tekint. *Négyesi Szepesi József* Coadjutor Curator Urak bölts kormányozások alatt, mintegy 24 számból álló, egyházi renden lévő Assessorok jelelétekben azon jeles köz gyüllése, mellyben az esztendőnként lenni szokott visitatiónak bé adott jegyzései közül, mindazok a' dolgok, mellyek igazításra valóknak lattattak, szoros vizsgálás alá vétetvén, ötöd nap alatt az egész *Megyének* ügyes bajos állapotja el intéztetett, 's jó rendben hozatott.

Mennyi baj és dolog lett légyen itt, abból alkalmasint lehet sajditani, hogy minden nap reggeli 8 órától fogva 12-öig, sőt 1-ig is tartottak az ülések, akkor ebédelésre és pihenésre mintegy másfél óráni idő engedtetvén, éjjeli tiz, 's tizenegy óráig folytak ismét a' dolgok, mindeneknek szoros meg hányása vetése mellett, mindazáltal

szép meg egyezéssel és tsendességgel. — Egyébb közbe jövő végezéseken kívül, a' mi az egyházi szolgálatban lévő személyeknek hely és állapotbeli változásokat illeti, három Tiszt. Atyafiak önként nyugodalomra tétetni kívánták magokat, mintegy 26-an rendeltettek el a' Káplánokkal együtt, a' kik vagy előbbi helyeket változtatták, vagy most vétettek fel először az egyházi szolgálatra. — A' változás alá jött iskola mesterek sem igen vóltak kevesebben, azokat ide nem számlálván, a' kik a' *Sar. Pataki Collegiumból* szoktak ki hozattatni ezen hivatalra. — Végezetre a' gyűllés bé fejeződött azon 8 személynek szoros meg vizsgáltságokkal, a' kik most állottak bé először a' szent hivatalba, a' kik mind jó tanúbizonyság leveleiket elő mutatván, mind talentomaiknak szép jeleit adván, mindnyájan az egyházi szent szolgálatnak szabados folytatására ki is botsátattak.

A' több emlithető dolgok közt nem lehet el felejtteni azt, hogy a' fent tisztelt Curátor Úr, mint *Visnyói-földes Úr* az egész Gyűllést gazdagon meg vendéglette, sőt egy R. Catholicus ugyan odai birtokos Úr is igen különös emberséget és jó akaratot mutatott a' Gyűllésnek tagjai eránt, a' kik közt egyébb jó szivűségének jelei mellett, egynéhány asztalba és rámába való fekete kö jegyző táblakat, 's ugyan efféle beretva feneket olztatott ki ugyan ott maga által talált, 's munkába vett bányájából. A' *Visnyói Ekklesia* pedig, és különössen annak Tiszt. Predikátora fáradhatatlan serénységgel és szives gazdalkodással mutatták meg, hogy nem kedvetlenek vóltak nállok a' számos és elég hosszatskán is tartózkodott vendégek. — *Éljenek sokáig szerentséssen a' jó és nemes szivű emberek!*

Elegyes Dolgok.

Muradgea d'Obszon, a' *Stockholmi* udvarnak *Konstántzinápólyban* lévő igen tudós követje, a' *Svétziai* ifjú Királynak királyi székbe lett ülését

a' szokott mód szerént, és a' szokott tzerémoniák-
kal a' fényes *Portának* ki jelentette. — A' *Kon-*
stanczinápólyba küldetett Fr. tisztek, a' Török ár-
mádiánál is fel állították a' lovas ártillériát. —
Az evvel való hadakozósnak módját II. *Fridrich*
Prussziai Király találta fel. — Néhai *Puisage*, a'
kit minden közönséges levelek a' *Quiberoni* sze-
rentsétlen ütközetben el fogattatottnak, és *Hoche*
Frantzia Generális parantsolatjára meg ölettet-
nek lenni hirdettenek, fel támadt halottaiból, és
egy gyökeres manifestumot küldött a' Chouan-
sokhoz, mellyben ismét a' Fr. Respublika ellen-
való fegyver fogásra ingerlette őket, de velek
nem bóldogúlhatott. — *Kosciusko* Lengyel Gene-
rális egész *Pétersburgi* fogságában elztergályozás-
sal töltötte idejét. A' többek közt két szép piksist
tsinált fejér elefánt tsontból, mellynek egyikét I. *Pál*
Császárnak, a' másikat a' Császárnénak ajándé-
kozta fogságból lett ki szabadulása után. A' Csá-
szárnétól és a' Nagy Hertzeg Asszonyoktól egy
szép *Eduit*, az az, ollyatén kis könyv forma pi-
xiskét kapott ajándékban, mellyben egy kis fog
és fül tisztítótska, késetske, ollótska, bleibász, egy
kis jegyző táblátska, 's több effélek vagynak, 's
a' táblájan kívül ez az ige vagyon: *Pour souve-*
nir, az az, *emlékezetnek okáért*. Sem az 1500
jobbágyokat, sem a' 6000 rubelből álló elzten-
dei pensiót el nem vette *Pál* Császártól. — *Stanis-*
laus Augustus Lengyel Király *Pétersburgban* való
múlatása alatt a' Gr. *Orlów* szép palotájában fog
lakni, a' melly tsak nem egészlen válogatott már-
vány kövekből vagyon épittetve. — A' *Meklenburg-*
Strelitzi Hertzeg Kis Asszony az ezen elzrendöre
ki adatott *Strelitzi* Almanakban is a' *Svétziai* ifjú
Király jegyesének neveztetik, melly által meg-
táfoltatik az a' közönséges hir, hogy nem ezt,
hanem az Orosz Császárnak valamellyik leányát
fogná magának feleségül venni. — Nagyon ör-
vendenek a' *Basileai* lakosok, hogy a' *Hünnin-*
geni hid előtt való sántzoknak általunk lett el-
vétetése után, a' hadakozásnak piatzától messzébb
eshettek. —